ԵՐԿՐՈՐԴ ՏԱՐԻ ԹԻՒ 24

ՀԱՅԵՆԱՍԵՐ ՕՐԱԳԻՐ

ՇԱԲԱԹ 22 ԱՊՐԻԼ 1844

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ

[illegible]

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐՔ

Զմիւռնիա 22 Ապրիլ :

Պատմեցինք [illegible] թուով քաղաքիս կառավարիչ Մեհմէտ Համիտ Փաշային անցեալ շաբաթ Կոստանդնուպօլիս երթալը ծանուցանելով, եւ որ հարկաւոր գործերուն համար ձմեռնաչափ դարձեալ հոս պիտի վերադառնայ. բայց խորհուրդին կամքովը Մուստաֆա Մ[illegible] Հալիմ անունով փաշայ մը կարգուած, նոյն օրուան շոգենաւով մեկնեցաւ քաղաքէս 'ի Կոստանդնուպօլիս :

Քաղաքիս հայազգեաց մէջտեղ սկսած նոր կրթութեան ընթացքը . եւ ասոր համար ամենայն ուշադրութեամբ, ինչ ատեն անցեալ շաբաթ առաւօտեան ժամը կէսին Նորհեղեան վարժատան Աղասպետ արքեպիսկոպոսի վանահօր գործը ստորագրելու . խոստմունք մը նուիրեցին եւ այսպէս սկսած էր քաղաքիս ժողովուրդ մը , գիտութեան եւ արդարութեան սիրոյ զինուորած համարձակ գործն մէջտեղ . ինչպէս ալ որ այս փառաւոր գործը . խորաթափանց ու բանաստեղծ իրենց բարեպաշտ ազգի սրտի հրահանգ խոհեմ քաղաքականութեան ճանաչում եւ անոնց բնաւորութեան վրայ գովութեան ձայներ կը խօսէին . նախանձախնդրութեանց երգերը եւ այսպէս բարերար անձին մը բաժանորդներուն հաւասարելու զանձերը կը բացուին , զինէին եւ

ամէն ազգաց : Ան գաղափարին վրայ անցած , որ Կոստանդնուպօլիս այնչափ երկար կերպարանին մէջ բնակեր ու անհատական անմերձ մեջ պահպանեցաւ , պաշտպանեցաւ եւ քաղաքիս այնպէս մեկ աղքատներ հրաւէր ու այնպէս ալ մէջ թագաւորներ որ հանդուցեալ հայրենակիցներէն շատ կար չէր :

Իւր առաջ հեռաւոր օրը որ կենդանի էր , քաղաքիս փառաւոր հասարակութեան պատրաստութեան ժամանակի հիւրին յաղթութեան վերջին յարգանքը մատուցանել : Երբոր Հիւպատոսարաններէն մահուան գործերը թերթերուն բազմութեան կառավարութեան կողմանէ չորս րոպէ պատուելով զորօրինակ այսպէս համակրանք առաջին երկրորդ հիմնաւորութեամբ , նոյնպէս եւ Եւրոպացոց վաճառական ընկերներ թերթերուն պահած էին իրենց բռնաւոր պաշտօնեաները եւ առաջին թարգմանները . եւ անոր ալ քարտուղարներն անգամ իրենց արքունական պատուոյ զգեստով , ցերեկը ժամը 4 ին թաղման օրը այս բոլոր հանդէսը : Յետոյ ողբալի մահը առաջին կերպարանին , անոնց ետեւէն ալ քաղաքին ազգային առաջնորդը բազմաթիւ , անոնց ետեւէն ալ երկրորդ դասու քաղաքացիներ հագած , եւ կենդանի սեւ ուրարներ ձգուած , ձեռքերնին ալ ամէն տեսակ պատուաւոր մոմեր բռնած . անոնց ալ ձայնաւոր դպիրները կը յաջորդէին մեղմական երգերով . ետքը բոլոր քահանաները

Արարատեան Լուսաւորչի Մայրաքաղաքի Սբ Էջմիածնի պատուական տաճարներն . անոնցմէ ետքը 24 եկեղեցւոյ ժամերգիչ քահանայ ազգին մեծ մասամբ ցուցմունքի կարգաւորութիւնը . անոնց ետեւէն ալ խաչանկար սեւ ծածկոց մը , որուն չորս ծայրերը չորս եկեղեցիի վարժապետներ բռնած էին . անոնցմէ ետքը ալ հանգուցեալը կառքով արքունական զարդարուած , իւրեն հաւատարիմ պաշտօնեաներէն բոլորած , որոնց մէջը սրտառուչ կերպով կը ներկայանային մեծամեծ պաշտօնեաներ եւ բոլոր ժողովրդեան պատուաւոր եւ երեւելի անձինքը , ամենայն վրայ ալ արտասուքի Նորին Տեառն , որպէս զի կարգաւորապէս վերջին պաշտօնը կատարուի , եւ ուրիշներն մինչեւ տաճարին ալ գալով սեւ շղարշ ձգուած կառքեր . բազմութեան թիւն ալ 2,000 էն աւելի կը կարծուի . որպէս հանդիսաւոր յուղարկաւորութեամբ սուրբ Ստեփանոսի եկեղեցին բերուեցաւ , եւ կարգն ալ բոլորովին կատարուեցաւ ետքը , սուրբ Տաճարին արեւմտեան կողմը ամփոփեցաւ գերեզմանի մէջ ժամը 6 ին : Բարեկրթութեամբ Լուսաւորչին Արքունեան մեծապատիւ Ազնուականաց հնգերորդ եղբայրն է . եւ երկու տարի կայ որ քաղաքս կը բնակէր Կոստանդնուպօլսոյ Հիւպատոսի ընկերութեան փոխանորդութեան պաշտօնը վարելով , բոլոր ամենուն բարի անուանը եւ ժողովրդեան սէրը . եւ երեսուն եւ վեց տարեկան մեռաւ , առաջին ազգին մէջ ձգելով կինը ազգը եւ Պետրոսը . մնացած քանի մը տարուան մէջ կ'երթային տեղը Եւրոպա անցնելով :

ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ

[illegible]

Գիւտերայի մասնաւորութիւնք յաղագս Աննայ Ամուսն եւ Ընտանութեան որդւոյ :

Առաջին գլուխ

(ա) Բոլորը յամէն . անձնական կացութիւն՝ Թագաւորութեան : — առանց քան աշխարհի կարգ էլ ենա , այս ատենը որոց յարգանք ծնած էր . այլ գերազանցանց տարակոյս՝ երկրորդ խոստմունք . 'ի փառաւոր Թէոդորոսի՝ փափագ 'ի Թագաւորութեան . եւ հետեւեցայ հանդիսաւոր յարատեւութեամբ յիշատակ երեւցան :

Զարմանալի տեսակ մը եկած է Աննայ 'ի ատեն՝ եւ յանձնառու ներկայացուցին . Երբոր երանելի էր , որ չը այն է զարմանալի : Բայց՝ ոչ այսպէս լինէր , եթէ ընդհանրապէս՝ երբեք անգամ ցաւէն փրկէր : Զարմանալի , յաւիտենական ծագէ երկրորդ յարուցեալ , որ

հաւատալով ողջն իմ նահատակ , այս 'ի կատարեալ անձի ալ եօթ կարծ 'ի կարծ անհամար եղելութեանց ոչինչ կորուսելով յանկարծ , աստուածային առանձնականները : Ինքնագոյն գոյն ինչ որոշ գաղափարը , եւ առ 'ի փոխադարձութեան ցաւոց . այս՝ ով զառանցելու փոխադարձութեան . յորում վերջին մի խառնուրդ , տեղի ունի եւ խառնուրդի : Այսու է որոյ վասն ամենայն խնդրոյ թշուառութեանց , եւ դիւրին 'ի ծայր լրջութեան , առ բարեպաշտ վիճակաւ ծաղում է արդիւնք :

Կիտերն , այն խառնուրդի էութեան , 'ի յանձնառու հանդիսավարութեան ետքն մ՝ պատասխան ցուցման պատրաստ 'ի Թագաւորութեան անուն իւրումն անդ , 'ի վերայ ներհուն աշխարհին ձգէ կարկառ : Այլ զինքը մեծացուց կենդանին . ծերունի խառնուր խորհրդին , յորում ամէն զգայնին տարբերը՝ ոչ անձին անտանելի , եւ ոչ անձնաւոր լսելի : Յանկարծակի նորէ , եւ գիշերն զուարթ կարծեմ Հասարակ պարտ բարձր կենաց , եւ յետ հարկ 'ի հանդիսատեր : Արդարացի հանդէս , կուրծքն բազում կատարումն , բարձր , երկնի արդեամբ զուարճութեան լինել փոխելով , կատարած , 'ի բազում ձայնով փառաբանեալն , եւ ոչ այլ ինչ կարողանան :

Լռութիւն գոյ եւ խաւար , հանդարտ քնոյ պահծանք՝ երկրաւորականք չէին առաւել գիշերոյ : Կուսական 'ի լոյս և զինավոր մերձ զգուելով՝ յարդարեն առ 'ի խաւար .

եւ 'ի խոսս անյարմար հեռաւորեալ եւ զգայացուցանեն զերկինս մարդկային շնորհաց փառաց : Ծով պղտորեալ զինք , լեռ ինձ օգնական . 'ի գերեզմանի գոհացայց զբեկն 'ի գերեզմանի անդ 'ի քում արքայութեան իբր պատուարաց ընդունելի 'ի վերայ սարսափելի անդնդոց քո , քեզ մարմին իմ ընծայեցի : Բայց զմէ կարգադրեցից քեզ : Այլ որ զանդրանիկն անձնեայ տարերց բնութիւն , յորում խնդամ եւ եղելոյ աշխարհին օրհնութիւնս նորոգելի առաւելագոյն առաւելութ : Այլ որ քնոյն բանին , մերձեալ 'ի Թագաւորութիւն խաւարեալ առանց զուարթ յարուցանել ծաղկեալք . պատահեալ արդ եւ իմ ոգւոյս , ընծայել զիմաստութիւն . ոգւոյս իմ մահն , որ մարթ զոր ապաշխարէն իբր , եւ առ զանձն իւր անձկացեալ զինք . զոր օրհնեալ աղաչէ՝ որք յայլոց զինէ անկանել , ամենայն ձանձրութեան :

Ապա , առաւել ընդ այսր խաւար լռութեան եւ ոգւոյ՝ ընդ այս երկրաւոր կենաց , զմտաւոր կեանս անմահութեան , յաւիտենական զեւ եւ զուարճացուցանել : Այլ ընդ քեզ զոգի իմ , զոգին՝ որ զանկեալ լուսոյն փափագէ լուսաւորութեանց ընդ այսր աշխարհիս կենաց եւ մահու . եւ ոչ այլ թշուառութեանց , այլ կենդանութեամբ զոգին տեսցէ : Այլ՝ ոչ ինչ զօրաւորեալ քան զերջանկութիւն՝ եւ զիմ զոհիմաստ աղօթիւ : Որ ի մասն բանի՝ զերանն անմահ , ուր եւ կամեցայ առ .

(ա) [illegible]

— Լերրոգ Նահանգին Համիդ Օսման պէյի Հրամանատարութեամբ եղած Օսմանեան զօրքն Գարքէնի կերպին որ մեկնեցաւ. նա աստ հանդարտեան պատրաստ լինելու համար ։

Վեհափառ Պատոլ Էֆէնտին, որ Լէսպոս Պերպ կառավարել առաջուց կարգին պետութեամբ Աղամիոս պէյին երթայ Մտոսլէյիայի Նահանգը, երեւելի առաջնորդն Պոլ ցեղական չորեներով Հասաւ այս տեղ՝ և Հեռանալ, որը շարունակեց իր ձանապարհորդութիւնը ։

— Աստասնոյն պարոն Աղտնեց պետական Պ. Բերոնական անցնող ուղղով Լյոն Եւրոպական ընկերութեան չոգենաւով Հասաւ այս տեղ՝ և Հեռանալ որը մեկնեցաւ. նոյն շոգենաւով գնաց ի տուրը Էյռիտալէմ ։

Վեհագոյն պարոնի եղեւնից Համարական Ս. Եմ․ Աճէմ Էֆէնտին որ քանիցս շարունակեց Կոստանդնուպոլիս գնացեր էր, անցյալ 17 ին Պողլիֆոնան չոգենաւով վերադարձաւ Բարձրագոյն Պետութեան Կառավարութ պատուոյ կամարին ։

Աղն որ երկու տարի աղքատացած երկրի ընտանիքը կանգնած էր, իր միջոցներն ամենքին եղաւ Համեստ եկեղեցի մեծ խոնարհութիւնն կանգնեցին երբ Հաստատեցին, անոնց ընծաներն մեկին վրայ խորհուրդ առաւել ցած մի զօրով՝ ընկերական կեանքին և վայր կեցնող. այն առաջ դրամ նոր տեղեր կենցաղին որ մարդը լուսաւոր առանձին, ղեկավար որոնն առանց քուրմը, բայց օգնութեամբ դրամ, և մեծու կեն մանու մէջ մնալ. կը Հասարակն իբր առաջնոց անմեռնին Հիանալութիւնը չոմի եղեր. գոյն աղքատի կամերունանալ նոյն բլուր ։

Ընդմը 19 ին Գաղտնի Լուի Փիլիպ Մէծափառ թագաւորին անուան տօնախմբութեան Հանդէսը եղեգական արարողութեամբ կատարուեցաւ. և Նաւահանգստի մէջ գտնուող ազգային նաւերը Հրացանաձգութեան յիշատակներն արձակեցին ։

Աքիաս կղզւոյն Պատոսիս գաղթին մէջ մի գիծ Հայազգի այլ լեռնի յափշտակեալ, այն գաղափար ձեռքը քաշուեցաւ կը պտտին, բայց այլ զգամ աղքատաբանները անոր կամք չուներելով կարծել Հնարքով մի կարգաւոր պայման և կը պահեն. և այս պատճառաւ այն տեղի Հայազգիները շատ վնաս կը կրեն անպատճառ կը պարտաւորեն Այսոսանդնուպոլսոյ պատճառ Լէսպոսեան բարձրը. Կառավարութեան Հոգաբարձու նախաձեռնութիւնէն արձաւ կը փակն ասոր Եդուստամենով եկեղեցւոյն նախաձեռն առաջ խնդրանաց վրայ Հաստատուի խորհուրդը զօրութիւնը բաշխնայի գիրին այն տեղ, որ այս պատրաստուր անցեր առաջինութեան. և գիտը եղած խնդրանքները Հոգացաւ, քիչ մի բարենայի երկնանը շուտ վերանայել Հասնի գաղտնի, և առաջինաց երկուորդներ օր հետ կրկնէլ բարեկամ եղանակ պիտի մնայ ։

Պանտերմոյի մէջ Հրդեհ ոտքեն միայն 7 տուն կայ կոյեան և մէկ քաղաքայ, և մեկ այլ եկեղեցի ուներ, որոնք քանաց վառարանութեան աւելի բուրբ զարդերը յափշտակեր էին և գաղտնայի այլ տանտիրոջ մէջ դրամներ էին. այս նոյն մէջ աստղներ շատ բարենայութիւն կայ մեր ոտքեն, որոնք Աւագ-Մաշտոցի կենսասորպեան վերակազմեն եղաւ Ալեքսեյի երկարութեան փախած և այն տեղ բնակութեան բերել. և մեկ ոչնչանական Հոգեւորականաց Հարաբերութեան ի տեսակցման, կերպով տեսած մնալու Հեռու ։

Եղբայրենէ ամառայ զօրաբներով Հեռեւեալ եղանակ լուրը առնել. թէ մեռ մեկնակներ Աննա գաղթին մէջ սատանի Հիւպատոսութեան պատակով 2,500 խաղարք կու տարտորերով, և 12 Հարկան երկան և երեւ բոլորը մեկին գարծնիք կայ, որոնց միաար մինչ մեկ միջոն մանող ամեն կը կարծուի որ Օսմանեան գաղթեան 50 միլիոն չափ երթայ. այս գաղթը Կուտակ նոյնը նաւենեաց գաղթատներուն մէջն է. ու մեծ առակաց կրթայ՝ մանաւանդ մեռած. մեր անգամ ալ երբեմ վտանգաւորներ կան այն տեղ ։

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՕԼԻՍ

Յուլիս 14 ։

Մեծափառ Սուլտանին Պէյլէրպէկի պալատն երթալէն մէկ որ յառաջ առանց աղեպատրաստութեան վեր զարդը պալատին շուրջ բնակարանը գնաց, և անկից ձեռքն ժամադրելին եւթը, շուրջ երկու գաւառին Համար որ իր ներկայութեան կրկնութեան Շինել, եւթը պաշտօնատարներուն և զօրքով կէս ամսական թողնելի չափ պարգեւ շնորհելով մեկնեցաւ անկից ։

Ընթացիկ երեքշաբթի Մեծափառ Սուլթանը Ակ-րաւերին Հին պալատը գնաց ուր Հաւաքուած էին պատերազմական խորհուրդին անդամները և բանակին Հրամանատարները, և եւթը եւն Աբրոյի զօրաց բնակարանը գնաց զօրքը քննելու, նաև ընկերային Հրամանաւորներ անսնելու. և Հրամանից որ այս Հրամանատարին ներքին կարգադրութիւնները կատարելագործելն ։

— Վեհ. Աղէս փաշայի ամուսին Մէհրիմա Սուլթանին մեջը այս օրերս Մեծափառ Պաշրի շոգենաւով Մէզմէէն գարձաւ այս տեղ ։

Յուլիս 19 ։

— Ընթացիկ շաբաթ օր Մեծափառ Կայսեր Հրամանով խորհրդական պաշտօնատարներն Պէյլէրպէյի Կայսերական պալատը գնացին ու տեղ նորին Մեծափառութեան Հետ երկու ժամանակ խորհուրդ բրին ։

Բարձր. Դուռն կիրակի առտու շաբաթական խորհուրդը կատարեցաւ. և անկէ եւթը պաշտօնատարները բոլ արքայականին Բարձրագոյն մեծ Փոխարքայի նախագահութեամբ Հաւաքեցան, ուր գրեթէ բոլորովին Եդրանէի երկիր ժողով պարագլուխ ։ Բարձր այլ մեծ խորհուրդ կայ Բարձր. Դրան ։

Եղանակի մէջ խաղաղութիւնները կը շարունակուին և պատասխանները առանց Տէրութեան բարի խորհուրդն ստացան. իրենց պատճէն աղաղակելուն դիմանայի չեն ցոյց տար ։ Եւ մեր նոր նոր ընկերութիւններ նոր նոր շարժութիւններ նախական են այս երկրին մէջ ։ Կոստանդնութեան քլէալտ իր ստիպուած գաղթը վարժարանին Համեմատ մինչև Հիմայ կ պնդեր որ առանց բռնութեան այս չարայեղնին ինքը Հանդարտեցնէ, բայց անանձնը որ ոչինչ մենէ չարխեց են իր գիտնութեան Համեմատ Հրաման բառ Աղանաթի ։

զօրութեան ծանօթը գուպութեան, և սույ խորհրդով կամաց Հնոնց թեսաւորութեան, Հասուցանել նոյն կողմին գիծ պարանայ յանդուցած ։ Եւ այս բաղխաւորութեամբ գ՚ ի վերայ պրով տարածոյն գլուխ Հեղինակի, մի ատեն Հեղինակ ի դուր ։

Օգտակար աջոն ուր բարբառ ցնծոյն ։ Վերական կորուստի խորհին և նոյն ծանօթ. որոնց պետանի ու ՚ի մարդկանց բնաստոյտեան ստամ գլուխ երկնայն Հրաման արդեն թէ կրկնակ խաղեր, այլ այն Հաղորդին ըսածը ։ Ուր եւթէ բնակին մեղաց է մեկնութեամբ իմ անգլոյն, ծանօթը գաղաքին թէ եր ազարյին նորին, ու ամէն յուսոյն քաղ բարեկամն Հնջելուն ։ Եր այս կես անն կ նոյն փոխեալ. և ցանկ թէ ոչ գին ամբարուն Հաղորդը ։ Եղայ եմ և նրանց ապրելուցնայ տառնանն, ու ՚ի միջոցու՝ յանձնէ գործ անել ե՛ւ ՚ի սովորեն Հայերեն, և արդէն, արդեօք Հայերիցաձ խորհրդենայն. ՚ի շաւն փաստանն ուղարձ. ՚ի յուսխանայն խոսագեղ խոն և գեղ ։ Մէջէն մի այն յաջանաղական թեան եղել, խոր գին և ետ ծանօթ բարեկամը աղեղարիութեան Հեղ և. յագործել կախարդայի ։

Օտարութ ազատ, թէր փոխած, յաջոն սովորոն գէթ ախրական. Հրաշք բարձրացիչ կողմով, և Հրաշից գաղտնի այ և մարդ. և յանս մանկի վերջան Հայ մեծոյն Հոգեվանս ոչ է գերազանցելով, Եւ որ այս

մինակն կիրառական. որ պատշաճ եղանակ ՚ի ժողովրդեան, առն սաղիմեան խաղաղու. զանազան եկեղեցւոյ աւանդն թէ բարեկարգութեամբ զար ՚ի միանանց աւանդութեան աշխարհաց. (1) ՚ի վերջոյ մինաս զգուշութեան աշակերտութեան դրակազմութեամբ, որ իւր առաջինու, յեղափոխութեան գործնական չ ժողով անարժանն ողորմութեան, ՚ի միում Հանճարներին ասպարեզին ունի կարգաւորութեան պատմելու միաւորեաց. այս է, յաչ ու գիծ, և յաչ Եղանակութեան ։ Հանձնել և երկնքին, առաջին պարգեւատու և անվանե. Թեկնելոյ նոր գործոց և պրծանարկու, ազգային խոր Եղանակութիւն ամենակատար մեծութեան արտ գին ետ է փրկութեան Հայոց եկեղեցւոյ, և մեծաց փառաց ամբողջ և անմահ, գիտուն և արիական, այլ յաւիտենական, որոյ և միջնադարն և Եղանակութեան (2) գոյն, և Հաւատոյն, աստուծոյ. և զգոյ ՚ի մեր Հայերէն Հայկական, աստուածային. եկեղեցական կարգաւորեան ։ Այն եւ ասոր մեծ քաղաքական աստուածային վեր ՚ի յայն յանկոյն գործոյն մարդ և զամն Հայոց ՚ի վերայ նախկին գործածուի Օրինաց աստուծոյ ման եմ յանդուցական աստղայն Փէ Եւր գործողութեան մարդ աստուածային. յետինն եղածն Եղանակութեան դարձեալ կառավարութեան, յաղթութեանն Եդական կիր, բնակարութեան, պատիտ եկեղեցւոյ ։ Փոխանակ յիշատակարանը և խաղաղութ ազ կեանք, և Եղեղ վերջին պատկերացուցանէ կար, և գեղ գիծ կոչան

նոր զօրութեանց ։ Եւ որ Հոգեւորական զօրութեան ՚ի վերականգնել անոր կարող գէս կարծել, և ոչ եղանակ Հոգեւորական կրթեն արտաքոյ ՚ի գերբնական ։

Ուստի յետ գիտակն է այս, որոյն աղաւաղել կայ եմ ամեն կերպը, թեսեալ որի են յարկաց բոյս կեանքն գիտնի էլայութեանն ՚ի միայն ամենայն, կարգածին բարձրանալ յայտ կախարդական աստուածային դադարեաց ամենակայ կարծեւոր, կամ ախորժեալ ՚ի խոնարհութիւն յանկին ամենայն մարդկան ծնեալ, կամ յարաբերութեամբ աղքատաց միանալ Հանճար, յարմարագոյն մեծն գեղ կատարելութեանց ազգային իմաստից, կամ պարզամիտ Հերքանական վեր եղանակն յաջողութեան յետոյ. կամ յանձնայ ՚ի կարծրութիւն Հայտնեցան, վեր առաջնորդ աղքատանաց զգաստութեան Հիմնեց երկրորդ ամենայն որոց ։ Հարցանեն ամենայն, այլ փաստեաց գաղափարեալ, կենդանութեան գեղ, յարգ, յետ նոր գիտութեան. և թէ է գործոց ։ Հրամեաց, փառաւորեալ և աստուածային ամենայն կարգաւորեալ յանկարծ մեծ յատկութեան ։ Կեր բազմ գիտելիս խոստմանց կար իր. ամենայն, նոյն բոլոր գիտելի, պատրաստականին գէթ մեր, պնդ. ։ Ես ՚ի յաւ մարդ մարդոց երկնից զամենայն ամենայնի բանաւորութեան, գործ ոչ և ամենայն բոլոր գի կոչել, և երանելի ամենայն ոչ ՚ի գաղափ կանան ։

փոխած զօրքերուն որ ապստամբներուն դէմ երթան ։

Նաեւ այս անգամ ալ Կառավարութիւնը իմանալով որ ապստամբները Բրխատնիա , Իտալիա , Նոյէյէ եւ ուրիշ քանի մը նաւահանգիստներուն մօտեցեր են՝ , իսկոյն աղդարարելու զրկեց Անդրիանուպօլսոյ զօրաց Սպարապետ Ս. Ջէմ․ Ըսէլու փաշային որ հրամանը իմանալուն պէս մանաւանդ շոգենաւով բազմաթիւ զօրքերով երթայ դէպ 'ի այն կողմերը ։

Այս ամէն հրամանները կատարուեր են․ առանց քիչ օրին մէջ իմանալու, թէ Սպանիական զօրքերը իրենց յաղթութեամբ ապստամբները կամ ցրուեր են եւ կամ բռներ , որոնց բարեբեր կալուածները հնազանդեցնելու են ։

— Պատմէր ժամանակէ 'ի վեր կը խօսուէր թէ Սենատրոն Կիրճակոյ միջոց կենէ Տէրութեան քանի մը տեղերը ժողովրդականացնելու՝ Նիկոմիդիա , Պրուսա , Կարամանեան երկիրը եւ մինչեւ Մոսուլի եւ Օսմանեան ալ ։ Այս լուրը թէպէտ հաւաստի չէ , այսու ամենայնիւ շատերուն հաստատութեամբ նայելով հաւանական կը համարուի ։

— Բարձրագոյն Սենատոյ սպարապետ լինելու փաշայն երկուշաբթի Նէրէկն անուն Օսմանեան շոգենաւով մեկնեցաւ մայրաքաղաքէս Նիկոմիդիա եւ Կարամանեան երկիրը երթալու համար ։ Կը հաստատեն թէ մինչեւ Մոսուլի շարունակելու է իր ճանապարհորդութիւնը՝ եւ այս ուղեւորութեան ծախսերին պէտաւոր պատճառը Սենատոն Սուլթանին միջոց բրած ճանապարհորդութեան հարկաւոր պատրաստութիւնները ընելու համար է կըսեն ։ Սէնատ Սպարապետին հեռաւորութիւնը սակայն օրէն աւելի չի սեւեր է ։

— Երկուշաբթի առաւօտուն Ս. Ջէմ․ Ըմ․ Թէսրիֆի կոմս Բորն․ Ռիզա փաշային հետ մանաւոր խորհուրդ ըրաւ ։

ՍԱՄՍՈՆՆԻՒՆ

Սէյանիկ 7 ապրիլ․ Կառավարութեան եւ անգղիացիներուն շոգենաւերով Կոստանդնուպոլսէն եկած 1,600 զինուորները Պիրէօսիա զրկուեցան ամսոյս 2 ին ։ Սերաֆիմա շոգենաւերը ամսոյս 3 ին կրկին մեր նաւահանգիստը հասան Կոստանդնուպօլսէն 1,800 կանոնաւոր զօրքով․ եւ այսօր առաւօտուն Ֆրանսիական բրէնս Մէլէթրիխա անուն շոգենաւը գալով 673 կանոնաւոր զինուոր եւ մէկ հազարապետ եւ բերաւ ։ Կը կարծուի թէ այս երկու դունդը քիչ առաջ մէջ 'ի միասին երթալու են դէպ 'ի Պիրէօսիա․ նոյն շոգենաւով զօրապետ մ'ալ եկաւ եւ Պիրէօսիա մեկնեցաւ արտաքոյ կարգի պաշտօնով ։

Կը հաստատեն թէ հիմայ Ֆրանսիայի մէջ 36,000 ի չափ հաւաքուած զինուոր կան ։

Նախայի գործերուն վրայօք լսուած լուր մը չկայ․ Պիրէօսիայէն 8,000 զինուոր մեկնեցաւ դէպ 'ի այն կողմը ուր հաւաքուած են թէպէտ որ յայտնի է ապստամբներուն մեծ մասը ։

ԲԵՐՈՒԹԷՆ

Պէրութ 8 ապրիլ․ Երուսաղէմ ընդհանուր զօրապետ Սիմաշէօք Նամիք փաշայն որ քանի մը ժամանակէ 'ի վեր այս տեղ էր եւ միշտ պահապան զօրքերը կը քննէր , զօրաց բնակարանը եւ հիւանդանոցը տեսնելու կերթար եւ քաղաքիս Կառավարչին հետ միշտ խորհուրդ կընէր , այսօր առաւօտուն մեկնեցաւ դէպ 'ի Շամա ։

Կըսեն թէ այս Միմաշօյի Սպարապետին առաջին գործը Հօրքեսանէն զօրք ժողվելը ըլլալու է , եւ կերեւի թէ Նէրքայէն սկսելու են․ թէպէտ որ Պէրութ եւ Հօրքեսանի ուրիշ տեղերը եղած զօրքերը դէպ 'ի այն կողմը գնացին եւ հիմայ ամէն մէկ քաղաք մէյմէկ գունդ զօրք ունի․ թէ եւ այս զօրք ժողվելը Հօրքեսանի համար դժուարին գործ մը կերեւայ , բայց Սպարապետին յաջողակութիւնը նայելով կը յուսացուի թէ շատ հանգիստ կերպով կը լմննայ ։

ԱՐՏԱՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԱՆԳՂԻԱ

Թայմզ օրագիրը կըսէ թէ այս շաբաթ Լոնտրայի թղթատարի կառավարութիւնը այնքան շատ նամակ զրկեց որ ամենեւին մինչեւ հիմայ այս թիւը անուանուած չէր ։ Միայն Յունաստան Յոնիական կղզիները , Մալթա , Կոստանդնուպօլիս , Սուրիա , Պոլօնիա , աւելի մեծ թիւով ..... Պէսպէս ուղեւորներ կրած Հնդկաստանի պայտոնակը 100 սնտուկէ կը բաղկանայ․ եւ ամէն մէկ սնտուկին մէջ առանց չափազանցութեան 5,000 նամակ կայ , որ ամէնը մէկէն կէս միլիոն չափ նամակ կընէ ։ Այս նամակները մեքենայովի վեցը կարգի մէջ գրեն որ երկաթէ ճանապարհին բեռնաւորելու տեղը տանին ։

Կըսէ նաեւ նոյն օրագիրը թէ Պէյճիլթայի թագաւորը Օքսֆորտի Պըղճիթա գալով , Բրէնսէս Լիսա շոգենաւով Սուէզ հասաւ , եւ նաւէն ելած առենը Լօրտ Բիվէրօլ , Սէլիմ Նուսատեսը եւ ուրիշ պաշտօնատարներ ընդունեցին․ եւտքը կարգը հեծաւ Պիրմինհէմի պալատը երթալու՝ ուր կըսպասէին անոր գալուստին Անձափառուհիք Ընկերը եւ Պէյճիքայի թագուհիները ։

Տէրութեան տարեկան եկամտին հաշիւը այս անգամ հրատարակուելէն կիմացուի թէ այս տարի 50,396,777 լիրա ստեռլինի հասեր է․ Տէրութեան եկամուտը անցած տարուանէն 4,318,167 լիրա աւելի է եղեր ։ Եկամտից վրայ գրուած տուրքին պակասելովը․ Անգղիայի հասարակութիւնը տարին 300,000,000 լիրա ստեռլինի եկամուտ ունի որ տաճկի 33,000,000,000 դահեկան կընէ ։

— Անգղիոյ Տէրութեան սահմանագրութեան բացուածէն կիմացուի թէ Անգղիոյ եւ Կալէսի երկիրին մէջ , տարին 59 հազար հոգիէն աւելի հիւանդներն կը մեռնին ։

ՑԱՆԿԱՑԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Մանսէօ անուն Պատրիարքի մը հաշուական յաղթութիւն ։

Հետեւեալ եղական հարցմունքները՝ Պաղդեր Մարսէն քաղաքին մէջ Հանրի Մանսէօ հաշուարարին ըրին՝ եւ այնպէս պատասխաններ առաւ որ հաշուարկութեան հաւանութիւնը շահեցաւ եւ զարմացուց ։ Օրինակ հարցին , թէ եկեղեցական նոտար մը 7 օրուան մէջ 10 ½ թերթ դատական թուղթ գրէ , 21 անգամ գրիչ կտրէ , 41 գրիչ մաշէ , 21 սափոր գարեջուր խմէ եւ 35 պատառիկ ծխախոտ ծխէ , 15 աւուր մէջ քանի՞ եկեղեցական նոտար պէտք է 2,227 ½ թերթ դատական թուղթ գրելու ։ Պատասխանեց 99 ։ Քանի՞ գրիչ կը մաշեն , Պ. 10,395 ․ Քանի՞ անգամ գրիչ կը կտրեն , Պ. 31,185 ։ Քանի՞ սափոր գարեջուր կը խմեն , Պ. 4,455 ։ Քանի՞

խաղան ։

Երբեմ ուրեմն գոչ կարուսեաց ողբալ շնորհօսս ։ Օմէ շուրջ գեերեզմանաց յանձնառա թախծուռութիւն վհատեալ ողջոյ յածել տատանել ։ Այսպէս , անդ հրեշտակք կոչեն․ եւ մի թէ ընդ հոգով հոր երկնային մխիթարել թաղելի , ծն անդր․ կեանի նորին , կեան յաւիտենական կեանս՝ անմահն սառուցիոց․ առաւ յի երկնային կարեկցութեամբ՝ քաղցր ակամբ ասէ մեծարկեն ասեն յանկս ընդ մանկայ հանդերձս ։ Ննջայ է երկիրս եւ տեղի մտածմունքեան ։ Իբր բովանդակով․ եւ զի՞ արդ կեղծնի ․ է գերեզմանն ։ Այս է սենեկն մեծն մանուկ խորհրդոյ․ հովիւն մաղձ․ արտմական հոգւոյն ծառայի կեղարի․ վայր առաջք տեսքեանց , եւ սուգերգ ողբականք ։ Անմայն ինչ՝ որ չերեկի աստ է․ բայց մեր է անցաւոր․ եւ որ արտաքոյին են , որդւոյն մխիթարականք ։ Հայրորդեաց ամէն է հաւատ ակնկալութ․ զի անդ՝ ուր ոչ են փոփոխումն , Բյր բնաւն ոչ իցէ հատանեալ ։ Այս գլուխն փոյթ , ծագումն առաւօտու , այգն՝ մերձին առաջնոյ աւուր , եւ աստ նախկին մաւս գալթին ։ Գեռ ալեկոծ է թափորին կենաց , կորդ վճիռ բաղդրականին՝ մահն , այն զօրեղ ․ մահն միայն վերադարձանել զօրէ․ զկարծրին առ 'ի մէջս բանդոյ զետորոյն խեցեղէն․ եւ անհաւատութեան այն պատգամն , աղաղակ զմեզ կարդէ ։ Պատգամն հանդերձեալ որ առ հայ բերում՝ ննջէ․ եւ որ ոչ մեռայ տակաւին լսեալ , զայն ինչ բան զմեզ հեռի է 'ի յարգանս կենաց ։ Հայեցար հարկ է մեալ մէջ պատանդ անհաւատ , մինչեւ զթագաւորեան՝ դիպուածի զմեթեղին պարունակ պատառել մեջ նա եւ զմեզ , եւ անցանել 'ի կեանս 'ի կեանս Յաւիտեան (3) (ակ հոգիագրել խորհուրդ) եւ մարդկան ։

Մեկայն՝ մարդոյ , անզգաստ մարդոյ է զենաւ խորհուրդս իւր առ թագաւորելով․ եւ առանց ինչ հեծութեան ողբոց՝ զերկնայինն առ թագել զկեան սեռութիւն ։ Օրէն առաւօտ կարմնաւորի փակեալ կոփագրեալ 'ի յանկագարութեան առաւն զկեանս իւր թեւածէ․ ու՞ր առ 'ի յանմահուշնուն վերաձեալ , եւ առ աւետարան Ըստուծոյ՝ ուր զանմահութիւն Սերովբէ մարդին , ձեան 'ի գերեզմանի կենաց ծառն հանարձակ ձգել․ պաշարեալ թէպ առաւ նոյն 'ի յերկնաւս ։ Մ՞ղ , միայն ամբոխենք դանդաղերկնայինս անձառ խորհութեանց՝ 'ի բաղմահանդէսն նորին հրաշագործ փորփորեալ փոյթին , հասանելով փառս արքայից անզուգար․ ուր՝ ոչ եւս են վայրենական յարկանայս․ ուր՝ ժամանակ , զաւ , փոփոխումն , եւ մահ իսկ , մոռացաւ զկեանքին ։ Միթէ փախուստ վերթանեմուն՝ գլխաբանականութեան փառքի զբացցն զերկնային առ 'ի մարդկեղէն մասց․ եւ անդ 'ի վերայ հեղձուցանէ զոգիս անմահս ։ Ընձա՞ց սգին որ զաննման զեռանդ իւր օրհնեալ․ եւ զեր ունացնութիւն՝ 'ի հողս պատարկութեան վառէ , որ եւ աստի , միրամրառնայ կամ երկնիչ՝ յորդեւ իւր զօր սղառնայցէ կամ ընծայեսցէ մեր յարկս մեր հողեղէն , նման է ոսկերուն 'ի հողմոյ յուղեալ , առ 'ի զիւղարակ ինչ յառաջ փարել․ կամ դձանձ մի ծովանոյն հեղձուցանել ։

Եւ ձեռ արդեօք անկ զայլն կցամբանայս․ Լուսով , 'ի վերայ իմ թափին․ Օհարդ ոչ էր սիրտս զայլխարհա մեծեալ ։ Մ՞ղ , Բրր չեր Ներգեեալ սկիզբ շղթայալին 'ի բանդի խորոմ վարանեալ ։ Հեծ նման որդւոյ՝ ոչ էի 'ի զգաստե շողմոք խորամանդ՝ խորախոր մեղեալ , որ զյարձան զձեռ ստանձնեւք զխոս․ մինչ զի խաւարայլն բանիս 'ի շողմոք կարծիս անեղբ հեշտութեանց , առ 'ի տարբեր ոչ եւ զորել զթեւ իւր տարածել , առ 'ի համբառնալ յերկինս ։

Տեսիլ զկերպ՝ որպէս յառաջն երգէի , են մէջ սրբ․ իսկ երազ ապերջական , միայն զհամակարգ ։ Բրք ոչ Երամունայի զանհնարին , բայց ։ Եր ապարէն հնար՝ եւս խարել զիս քնոյ․ Երազայի զյարաձգեալ խնդութեանց․ 'ի մշտանաւ փափոխման․ գողտրիկ փափկութեանց , 'ի կոհակա ալեաց․ զմտաճգութեա լուսոյ ծագմանէ , 'ի ծովս կենաց ։ Քանի՞ փառաւոր չէին խնդակատար մեջոց․

պատատեալ ծխախոտ կը ծխէ . Պ. 7,425 :

Օր մըն ալ ուրիշ զժուարագոյն հարցմունք մը ըրին խաղնարած տղային որ գիտնայ թէ 7 տարուան մէջ քանի օր գործող օր կան . և երրորդ պատասխանէց որպէս ըլլալը , հարցնող մարդը հաշիւը սխալ կարծելով բացատրութիւն ըրաւ : Մնաւթոն երկու րոպէի մէջ նորէն կատարեց հաշիւը և դարձեալ նոյն հաշիւը գտաւ : Հաշուիդ մէջ մէկ օր սխալ ունիս բաւ հարցնողը : Խաղնարածին փարփառուն ուշքը աշխուժանալով [illegible] 'ի ծիծաղ շարժեցաւ և հեգնական ժպիտով մը բաւ թէ դուն կը սխալիս , և սխալը ցոյց տուաւ քեզի . դուն խուսափելու տարուան կիւրակէները 52 կը հաշուես , բայց 7 տարիներուն մէկը 53 կիւրակէ ունի : Խնդրոյն առաջարկողը խոստովանեցաւ իւր յանցանքը , և ներկայ եղողները ընդհանուր ծափահարութեամբ յայտնեցին իրենց զարմանքը այս հրաշալի բնական զիւրութեան վրայ :

Համրի Մնաւթոն ոչ միայն հրաշալի հաշուողութեան է այլ միանգամայն ներքնաւ և զուարճախօս . այս տեղս անոր մէկ օրինակը գնենք : Մնաւրա Մաքսիի մէջ միկուր զուարճարաններուն մէկը ծաղրական հարցուց թէ 3 անգամ 4 քանի՞ կընէ : Առանց ժամանակ անցնելու պատասխանեց նորահասը . Պարոն քեզ ալ խորամանկաց ծայր վաթսունէ 120 կընէ . խնդրանալը բարկանալ ուզեց . բայց և ոչ կրցմանը մը գտաւ . այն ատեն դառնալով երեւելի . և բոլոր ներկայ եղողները խոստովանեցան թէ Մնաւթոն՝ թիւերուն արժողութիւնը շատ աղէկ կը ճանաչէր :

— Այս դարս գիւտի դար է . կը լսենք թէ Պլանիէլ Պորն անուն 23 տարեկան նաւավար մը սպառնալիք մեքենայ մը հնարելու եղեր է , որ այս պաշտպանութեան միջոցով պատուհասն քաղաքները առանց յարձակման տանուելու են :

Այս մեքենայն արդարեւ զժխոյլին է , որուն և գործողութեան մէջ ամենեւին վտանգ չի մնալու է , կըսեն թէ այնպէս յամկութիւն մը ունենալու որ առանց ձայնի և ձայնի թնդանօթաց բոլոր գունդը [illegible] է , թնդանօթ պաշտպանեալ քաղաքէն 1,000 քայլ հեռաւորութիւն ալ ունենայ :

Եթէ այսպէս է , մեծ Արքիմեդէսը , այսու զաւակ բնութիւնը երկար ժամանակ պատերազմեցաւ Սիրակուսայի պաշարման ատենը Հռովմայեցւոց բանակին դէմ , Պորնին քով երախայի մը տեղ անցնելու է :

Այս ծաղկահասակ մարդը Պաղղիոյ պատերազմի պաշտօնատարին գիր մը գրեց որ այս նորանշան գիւտին փորձը ընելուն օգնէ :

Անգղիարէն օրագրիմը մէջ մագնիսական զօրութեան հետեւեալ հետաքրքրական գործողութիւնը կը կարդացուի :

Թատրոնը հինգ տարեկան Ժոն Մերրին անուն բանուորի մը մատը փրատութեամբ ատամն կը տանջուէր . Օւէնս բժիշկը առաջարկեց անոր թէ մագնիսական զօրութեամբ թմրեցնելով կարէ զայն մատը : Աստի հետաքննէ շատ օրեր փորձեր ընելէն ետքը Օւէնս բժիշկին զանոր յաջողեցաւ , և արդարեւ թէ շատեր որ այս բժշկութիւնը ըրէ : Այս բժիշկին ներկայ ըլլալու էին այս նորագիւտ վիրաբուժութեան : Առաջ վերոյգրեալ բժիշկը իր բաբեկոնական խաղերով հիւանդին սիրտ տալէն ետքը , երկու րոպէի վայրկեանի մէջ քնացուց զանի : Մերրինի ջղերականները մէկ վայրկեանին 100 անգամ կը զարնէին : Այս միջոցիս Տիւն բժիշկը Օւէնսի հրաւիրանացը վրայ մատըսու վիրաւորեալ մատը կարելու : Հիւանդին շունչին ամենեւին փոփոխութիւն չի պատճառեց այս գործողութիւնը , և ոչ երակին մէկը անգամ թեթեւ կծկումը զգաց : Այս ընդհատութիւնը նոյն գիւտութեամբ կը շարունակէր : Երեսի երեւոյթը ամենեւին զգայողութիւնը չէր ցուց տար : Մերրատուժութենէն երկու վայրկեան ետքը ջղերականները տակաւին 100 անգամ կը զարնէին մէկ վայրկեանին մէջ . Օւէնս բժիշկը արթնցուց հիւանդը և տեսան որ կատարեալ ցաւէն ազատ ըլլալ վրայ և կըսէր թէ գործողութիւնը ամենեւին չզգաց : Համապատասխան վկայութիւնը գրուեցաւ և ստորագրեցին : Նոյն ժամուն Ժոն Մերրինի [illegible] որն համար ստորագրութիւնը պացուեցաւ և Օւէնս բժիշկին խնդակցութեան ընծաներ մատուցին [illegible]

1843 ամին 47 անգամ երկրաշարժութիւն եղ[illegible] Ալժերիա և Լոյդ և Ափրիկէի ծովեզերեաց [illegible] զարնելը , ձմեռուան ատեն 16 անգամ , գարնան [illegible] ամառուան 8 , աշնան 14 , վերջին տասը տարուան մէջ 340 անգամ երկրաշարժութիւն եղած է , որ մէկ [illegible] ու վրայ 34 անգամ կըլլայ :

Պաղղիոյ 1844 ամին բանակը այսպէս զօրքէ բաղկացեալ է : Ներքին բանակը ունի 14,221 պաշտօնատար , 2,69,776 զօրք ընդ ամենը 2,84,000 , ձի 65,520 , Ափրիկէի բանակը ունի 3,037 պաշտօնատար 56,963 զօրք՝ ընդ ամենը 60,000 . ձի 13,896 . ընդ ամէնը 3,44,000 հոգի , բոլոր ձիերը 83,416 :

ՓՈԽԱՆԱԿՈՒԹԻՒՆՔ

Պոլիս 18 Ապրիլ :

Լոնտրա	109	
Մարսիլիա	169	168 ½
Թրիեստ	445	443
Փարիզ		
Վիեննա	147	146
Օտեսա		
Լիվուրնու	143 ½	

նոյ տեսլեանցս երեւոյթք . յոյժոց մեծազին սեթեւեթեալ , հետաքննեալ բնիկքայիր կացրդեալ յանաւարտ խնդ տեսարանի . մինչ զի 'ի բարձիւք մահաձայն զանգակին , զոր անդաւ լեզու երկաթի հանապազ զգիւղաւորս առ 'ի խորհրդածութիւն հրաւիրէ , լի պակուցմամբ իմ զարթուցեալ , հորդեալ զխորհ : Ո՞ւր են արդ՝ ցնծարային պաճուճանքս իմ գեղգեղեալ : Մարդի տարաձայնով խռովեալ փառաբանեալ , 'ի մոռացմունս յորմ խորասուզեալ , արդ յայտ է ինձ արքայական : Ով ողկոյզ թեղանեալ՝ որ զմարդն՝ երկրաւոր բարեբաստութեանց կապեալ կանգնեալ ունի , բարակագոյն թել սարդի ոստայնին մայրն է և պարան . թեզան՝ որ 'ի շնչին իւր հողմոյ [illegible] խորտակի :

Այլ ձեր՝ ով օրինակ են հանդամանք [illegible] յարակայեալ խնդութեանց տեսարանք . որոց՝ ձիք չափ լուսաւորութեան և ոչ սահման յարմարութեան . Աշխարհ երանութիւն , է միայն երանութիւն : Եթէ խիթալիք ով երանելի յարկաց բնակիչք . վախճան՝ ձեր անհամեմատ բերկրանաց լինիք , երկիրդ փորկումնդ՝ անհետ ըղձա խնդութիւնդ ձեր անուներ . և յաւերժ ընակութիւնը կայարմն 'ի փառաց : Յանքումն անվախճան ըմբռնեալ , 'ի վերայ քան զամենայն զօրութիւն հոլովմանց . յորոց միշտ անկար հասանիցէ չխոնաց և ապականութեանց . 'ի վերայ ամենայնի հեղեղին 'ի վայր ողբալի գիւղաւոր : Աստէն հօրիզոնական է անզրաւ ժամ , սակայն՝ հոգին արբեալ 'ի լաւ անդր . և ոչ առաւել քաղաքն է , քան զամէնական յաւիտենականութիւնն բաղդին այն եւ անցաւոր : Մանկաց՝ մէն մի վայրկեան ունի 'ի ձեռին , նախանձու վառեալ աշտար ժամանակի նախընթացութեանց . զոր ձգումն սարածեալ , գոլոյ անդորրութիւնս արձանադր հնձէ , խորտակելով վայրկեան յանձնալի բնակարանս ամենահեշտալի տեսական կենդանականութեանց պատահեալ փոքու խորով ըմնու , զերկրաւոր զրարեբաստութեանց եղծանէ զգայս զեղեցիկս : Ով բայց . ով երկրաւոր բաղդ . ով ամբարտաւան միանգամայն և ընդունայն բան . ով Աստուածային սահմանադրութեան սպրդեալ 'ի լաւ , և ով երկնային խրատից յանդուգն կոպտիչ : Օրինակս զրկեցի պատկերս . և յայս գոլ դատեալ լինիս [illegible] : Արի , եթէ քննեալ և կշռեալ էր զայսոսիկ յառաջեան զգացումն իմ հաւանեալ , յորոց առաջինս նշանաց ապարէն ոչ սիրտ իմ էր զերծեալ :

Ով մահ , [illegible] ամենայնի : Քեզ է աւերել զհեշտալի [illegible] , շինուածոյ զոտոնդս . բայց իսկ հրաժարեալ՝ արեւ տալ զյայն իւր . զոր և կարգեալ իւր միանգամ 'ի շրջանն իւրում : Ո՞ր առ 'ի շրջին իւր [illegible] պարապել քեզ [illegible] 'ի մէջ այնր առաւօտ [illegible] : Այն իւր [illegible] ոչ միով շառաչոյր հարուածով : Երկրի յարձակեալ [illegible] , երկրի՝ խաղաղութեան իմ զխթայ . և այս երկրի անգամ , մինչև էր լուսնոյ՝ զեղեցիկս իւր լցեալ երկրի : Ով [illegible] (4) . [illegible] , [illegible] զօրութեան [illegible] . [illegible] , քան 'ի [illegible] 'ի փոփոխման կերպարանք՝ 'ի մարդկային [illegible] 'ի կեանս փոխարկութիւն : Հիմ փոխանակս իմ պակասի երջանկութիւն , և ամենապատիր [illegible] ծիծաղանաց [illegible] . բայց ոչ ըստ [illegible] արփիափայլ ծագմանն , անեղական և անանցանելի հեշտութեանց կրօնաւոր վայելումն :

(1) [illegible] 'ի միմեանց [illegible] . [illegible] , և [illegible] :

Ի ՅԱՒԵԼՈՒԱԾ

Ի ՏՊԱՐԱՆԻ [illegible]

(2) [illegible] և Աստուածութեան : [illegible] , այլ և [illegible] : [illegible] 'ի [illegible] և 'ի [illegible] Աստուածոյ , [illegible] : [illegible] , [illegible] , Աստուածոյ [illegible] [illegible] :

(3) Աստուծոյ : [illegible] , [illegible] , [illegible] 'ի [illegible] , [illegible] , [illegible] Աստուածոյ [illegible] . [illegible] . 3 . և 7 . 1 : և 22 . 28 : և [illegible] , 81 . 6 : [illegible] և [illegible] , 10 . 34 : [illegible] Աստուծոյ [illegible] , Աստուծոյ [illegible] , [illegible] Աստուծոյ [illegible] :

(4) Ով կենդանութիւն : [illegible] , [illegible] , [illegible] 'ի [illegible] 'ի [illegible] : [illegible] , [illegible] , 'ի [illegible] , [illegible] : [illegible] , [illegible] . և [illegible] , [illegible] : [illegible] . 55 [illegible] :